

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Vytvořeno v rámci projektu
Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola**

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Výukový materiál s úkoly

Cenné papíry

Co je to cenný papír?

Je to listina, která představuje určitý právní nárok toho, kdo ji vlastní vůči tomu, kdo je z ní zavázán (emitent). Je to druh kapitálu, který slouží k obchodování na finančním trhu.

Co je to portfolio CP?

Je to skladba, soubor či struktura.

Je to rozložení peněžních prostředků do více druhů CP, tak aby se co nejvíce snížilo riziko ztrát a dosáhl se co největší objem výnosu.

Členění CP:

1. Podle podoby:

- a) listina – je vydán CP, na kterém jsou uvedeny tyto náležitosti: nominální hodnota, výnos v %, množství, datum vystavení, splatnost a podpisy oprávněných osob
- b) zaknihovaná podoba – list CP je uveden v CDCP.

2. Podle právního nároku:

- a) dlužnické CP – vzniká zde nárok na splacení dluhu a úvěrový vztah. Úvěrový vztah vzniká, když emitent má nedostatek peněz, proto vydává CP, který si koupí investor (obligace, dluhopisy, směnky, šeky, vkladové listy, vkladní knížky, hyp. zástavní listy)
- b) majetkové CP – umožňují účast na majetku a vzniká zde nárok na likvidační zůstatek. Patří zde např. akcie a podílové listy
- c) dispoziční CP – disponují se zbožím. Jsou to konosamenty a skladní karty.

3. Podle převoditelnosti:

- a) na majitele – na CP není uvedeno jméno oprávněného, převádí se pouhým předáním jiné osobě
- b) na jméno – CP na určitou osobu a pouze tato osoba si může peníze vyzvednout, je nepřevoditelný
- c) na řád – na CP uvedeno jméno oprávněného s doložkou „na řád“ převádí se rubopisem písemně na rubu CP

4. Podle charakteru výnosu:

- a) s pravidelným výnosem – obligace, dluhopisy, vkladové listy
- b) bez pravidelného výnosu – výnos je zaplacen až při splatnosti. Jsou to šeky a směnky.
- c) s podílem na zisku – akcie, podílové listy

5. Podle emitenta:

- a) státní – státní dluhopisy, poukázky
- b) komunální – komunální obligace (města, obce)
- c) soukromé – šeky, akcie, směnky, bankovní obligace, vkladové listy

6. Podle obchodovatelnosti:

- a) obchodovatelné - na burze nebo v RM-systému
- b) neobchodovatelné – nelze s nimi veřejně obchodovat

Úkol: označte o jaký CP se jedná v následující tabulce

	dlužnický	majetkový	dispoziční
akcie			
obligace			
dluhopis			
směnka			
šek			
vkladový list			
vkladní knížka			
hyp.zást.list			
podílový list			
skladní karta			

Dlužnické a majetkové cenné papíry

1. Dlužnické CP

Jsou založeny na úvěrovém vztahu, kdy investor nakupuje CP, aby získal výnos a emitent je vydává, proto aby si obstaral kapitál.

Patří zde: obligace, dluhopisy, vkladové listy, hypotéční zástavní listy.

Obligace

Jsou vydávány státem nebo bankou.

Dělí se na:

- střednědobé (5-10let)
- dlouhodobé (15let)

Státními obligacemi stát kryje veškeré náklady na dlouhodobé finanční operace. Tyto obligace jsou spolehlivé.

Obligace patří mezi nástroje monetární politiky.

Výnosy z obligací:

- a) pevně úročené
- b) s pohyblivým úrokem – pohyblivý úrok reaguje na úrokovou sazbu, která je na úrokovém trhu
- c) neúročené – obligace jsou prodány za nižší než nominální hodnotu a výnos je vyplacen až při splatnosti.
- d) ziskový – investoři jsou zainteresovaní na zisku společnosti. Pevné % + podíl na zisku.
- e) indexované – výnos se odvíjí od míry inflace (pokles cenové hladiny)

Obligace se skládá z:

- a) pláště – ten obsahuje: nominální hodnotu, výnos a jeho formu, datum splatnosti, datum emise, název emitenta, povolení emise, číslo, podpisy oprávněných osob
- b) kupónového archu – slouží k předložení a k vyplacení nároku z tohoto výnosu.

Rozdělení obligací podle emitentu:

- a) státní – nejméně rizikové obligace. Slouží k financování aktivit státu.
- b) bankovní – málo rizikové. Slouží k financování bankovních obchodů.
- c) podnikové – podnik, který je vydává, získává finanční zdroje pro své investiční záměry.
- d) komunální – kryjí investičně náročné akce. Vydávají je města a obce.

Vkladové listy (certifikáty a depozitní prostředky)

Vydávají banky.

Jsou to krátkodobé CP (3měsíce – rok).

Jejich výnos je vyplácen až při splatnosti.

Jsou snadno převoditelné = vydány na doručitele = vlastník dostane výnos + nominální hodnotu.

Hypoteční zástavní listy

Vydávají banky, jejich emise je spojena s poskytnutím hypotečního úvěru.

Hypoteční banka získává zdroje pro financování hypotečních úvěrů tím, že emituje hypoteční zástavní listy a prodává je investorům.

Jsou kryty nemovitostí a jsou úročeny vyšší sazbou.

2.Majetkové CP

Akcie

Kapitál v akciové společnosti se získá tím, že se investorům nabízejí ke koupi cenné papíry, tzv. akcie, jejichž vlastnictví potvrzuje, že majitel vložil své prostředky do této společnosti.

Akcie je cenný papír, který opravňuje majitele k:

- podílet se na řízení společnosti (valná hromada)
- podílet se na zisku (dividendy)
- podílet se na likvidačním zůstatku při zániku společnosti

Kurz akcie kolísá podle hospodářských výsledků společnosti. Při obchodování s akciemi dochází ke spekulacím, je patrná vysoká rizikovitost.

Rovněž se skládají z pláště a kuponového archu (slouží k výplatě dividend)

Podílové listy

Jedná se o majetkový druh CP, které jsou vydávány investičními společnostmi.

Na rozdíl od akcií mají jejich držitelé pouze nárok na podíl na zisku společnosti, nikoliv na řízení společnosti.

Společnost může odkoupit zpět emitované CP = způsob kolektivního investování.

Úkol: z kurzovního lístku burzy cenných papírů vyhledejte akcie s nejvyšším kurzem, s největším objemem obchodů v ks a největší změnou, proveďte analýzu.

Odvozené CP, zdanění CP

Odvozené CP tzv. deriváty ztělesňují transakce s těmito CP.

Smlouvy o transakcích s CP se samy stávají cennými papíry. Cena těchto cenných papírů je odvozena od ceny původních CP, které se transakce týkají.

Základními finančními deriváty jsou tzv. termínované kontrakty a opce.

Termínované kontrakty

-představují závazek prodávajícího a kupujícího uskutečnit ve stanoveném termínu za stanovených podmínek obchodní transakci.

Opce

-je právo (možnost) kupujícího nebo prodávajícího koupit nebo prodat ve stanoveném termínu cenné papíry za stanovených podmínek.

To znamená, že může, ale nemusí.

Zdanění CP

-zdanění příjmů z prodeje CP

-zdanění z držení CP

Zdanění příjmu z CP se řídí zákonem o dani z příjmu 586/1992 Sb.